

Wyjaśnienia do kodeksu etycznego

Rzetelne wypełnianie obowiązków oznacza:

- 1/ Rzeczoznawca musi sprawdzić, czy temat zleconej ekspertyzy mieści się w zakresie jego kompetencji / wpisu do ewidencji rzeczoznawców. W wypadku wątpliwości, co do posiadanych kompetencji należy odrzucić zlecenie. Wszelkie niejasności należy wyjaśnić przed przyjęciem zlecenia.
- 2/ Jeżeli nie można wykonać ekspertyzy w wyznaczonym lub rozsądnym czasie, należy o tym fakcie powiadomić zleceniodawcę przed przyjęciem zlecenia.
- 3/ Rzeczoznawca powinien sprawdzić przed przyjęciem zlecenia, czy nie zachodzi przypadek konfliktu interesów lub zależności.
- 4/ Należy sprawdzić kompletność dołączonych do zlecenia załączników.
- 5/ Wszelkie zmiany kosztów ekspertyzy powinny zostać zaakceptowane przez zleceniodawcę. W przypadku ekspertyz przygotowywanych na prywatne zlecenie zaleca się wcześniejsze ustalenie wynagrodzenia.
- 6/ Rzeczoznawca musi postarać się o udzielenie wyczerpującej odpowiedzi na pytania postawione w zleceniu. Jeżeli do sensownego wyjaśnienia opisywanego zagadnienia konieczne stają się zmiany lub rozszerzenie postawionych pytań, należy zwrócić się do zleceniodawcy o wprowadzenie zmian w zleceniu.
- 7/ Rzeczoznawca musi skrupulatnie uwzględniać wszystkie reguły zawodu i konstruować ekspertyzę w logiczny sposób. Jeżeli rzeczoznawca nie posiada kompetencji do udzielenia odpowiedzi na któreś z zawartych w zleceniu pytań, powinien pozostawić takie pytanie bez odpowiedzi. Informacja o tym fakcie powinna zostać zawarta w ekspertyzie. Rzeczoznawca nie może wypowiadać się w ekspertyzie na temat kwestii prawnych.
- 8/ Rzeczoznawca jest zobowiązany do zachowania ścisłej obiektywności w stosunku do ocenianego zagadnienia. Wszelkie uprzedzenia w stosunku do określonych osób, produktów lub producentów /wytwórców lub jednostronne uwzględnianie pojedynczych twierdzeń jest wykluczone.

Bezstronne wypełnianie obowiązków oznacza:

- 1/ Rzeczoznawca musi być niezależny od zleceniodawcy i stron, a więc wolny od wszelkich nie związanych ze sprawą personalnych wpływów. Należy unikać wszelkich działań, które mogłyby nawet stwarzać wrażenie stronniczości. Może to dotyczyć np. przypadków, jeśli rzeczoznawca wyłącznie lub w większości wykonuje ekspertyzy na zlecenie jednego zleceniodawcy.
- 2/ Rzeczoznawcy nie wolno dopuszczać do określania lub ograniczania jego ustaleń i wniosków przez osoby trzecie. Wyłącznie rzeczoznawca decyduje o ocenie wszystkich uzyskanych przez niego wyników.
- 3/ Od momentu udzielenia zlecenia do chwili jego zakończenia rzeczoznawca nie może zawierać żadnych umów ze stronami. Jeżeli w ramach przygotowywania ekspertyzy konieczne jest odbycie rozmów, konsultacje, dostarczenie załączników, wizje lokalne, należy pamiętać, aby z odpowiednim wyprzedzeniem informować obydwie strony i zapewnić im możliwość ustosunkowania się lub uczestnictwa. Zasada nie obowiązuje, jeśli zleceniodawca ustalił inaczej.
- 4/ Rzeczoznawcy nie wolno poza ustalonym wynagrodzeniem przyjmować żadnych bezpośrednich lub pośrednich korzyści za czynności rzeczoznawcze (np. pieniężnych, rzeczowych lub usług, dodatkowych upustów, a także korzyści innego typu, jak np. pośredniczenie w udzielaniu zleceń)
- 5/ Rzeczoznawcy nie wolno z zasady pośredniczyć w sprzedaży lub kupować ocenianych przedmiotów.
- 6/ Rzeczoznawcy nie wolno wykonywać naprawy/usunięcia wad w ocenianym obiekcie. Wyjątkiem mogłaby być sytuacja, jeżeli żaden inny rzemieślnik nie byłby w stanie jej wykonać.
- 7/ Rzeczoznawcy nie wolno wykonywać ekspertyzy dla różnych stron w tej samej sprawie, chyba że strony wyrażą zgodę (np. ekspertyza na potrzeby ugody).

Nierzetelne lub stronnicze wypełnianie obowiązków może uzasadniać pociągnięcie rzeczoznawcy do odpowiedzialności.

Nierzetelnie postępuje, kto nie zachowuje należytej staranności.

Do obowiązku zachowania należytej staranności przez rzeczoznawcę przykładą się dużą wagę.

Konflikt interesów i zależność

1/ Rzecznawca nie powinien przyjąć zlecenia na wykonanie ekspertyzy w razie wystąpienia konfliktu interesów lub zależności od którejś ze stron.

2/ Przyczynami konfliktu interesów mogą być: przyjaźń z jedną ze stron, wrogość z jedną ze stron, stosunki gospodarcze z jedną ze stron, osobista lub ekonomiczna zależność od jednej ze stron, konkurencja w stosunku do jednej ze stron, wcześniejsza działalność w tej samej sprawie.

Forma ekspertyzy

1/ Ekspertyza musi z zasady być przygotowana w formie pisemnej i zawierać wystarczające uzasadnienie. W układzie i podziale musi być widoczne, jak i dlaczego poszczególne wnioski następują po sobie.

Jeżeli miała miejsce wizja lokalna, w ekspertyzie musi być podane, kto miał możliwość wzięcia udziału w wizji, na ile wcześniej zostało wysłane zawiadomienie, kto uczestniczył, kiedy wizja miała miejsce i jak długo trwała.

2/ Rozumowanie rzeczoznawcy musi być dla czytelnika możliwe do odtworzenia. Z ekspertyzy musi wynikać, dlaczego rzeczoznawca doszedł do podanego przez niego wniosku.

3/ W ekspertyzie muszą się znaleźć wyłącznie istotne fakty, nieistotne powinny zostać pominięte. Wyrażenia fachowe, o ile konieczne jest ich użycie, muszą być wyjaśnione zrozumiałym dla laika językiem.

4/ Ekspertyza musi być czytelna i przygotowana w kilku egzemplarzach, dlatego powinna zostać napisana na maszynie lub komputerowo.

5/ Wynik ekspertyzy należy z zasady streścić w ostatniej części opracowania.

Zachowanie tajemnicy

1/ Rzecznawcy nie wolno bez zezwolenia publikować, przekazywać dalej lub wykorzystywać ekspertyzy, faktów lub dokumentacji, z którymi zapoznał się w czasie swojej działalności rzeczoznawczej. Obowiązek zachowania tajemnicy obejmuje wszystkie nie znane powszechnie fakty. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa nawet po skreśleniu z listy rzeczoznawców.

2/ Rzecznawca musi dbać o to, aby również jego pomocnicy uczestniczący w przygotowaniu ekspertyzy przestrzegali obowiązku zachowania tajemnicy.

3/ Rzecznawca może zostać zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy na podstawie przepisów prawa lub wiążącej deklaracji stron.

4/ Rzecznawcy wolno wykorzystać wiedzę zdobytą w czasie swojej działalności, o ile narusza to cudzych praw i pewne jest, że niemożliwe będzie zidentyfikowanie zleceniodawcy lub konkretnego przypadku.

Obowiązek doksztalcania

Rzecznawca musi w czasie swojej działalności posiadać dogłębną znajomość zagadnień w ramach swojej specjalności i być w stanie sporządzić ekspertyzę.

Ponieważ dogłębną znajomość zagadnień w ramach swojej specjalności jest niezwykle istotna dla prawidłowego wykonywania obowiązków, rzeczoznawca zobowiązany jest do stałego doksztalcania się w zakresie swojej specjalności. Doksztalcanie może odbywać się w różnej formie: np. regularnego udziału w kursach, seminariach i szkoleniach, a także poprzez studiowanie literatury fachowej.

Pomocnicy

1/ Osobiste opracowanie ekspertyzy oznacza, że rzeczoznawcy nie może reprezentować osoba trzecia. Wyłącznie odpowiedzialność za ekspertyzę ponosi rzeczoznawca i musi on być w stanie wyjaśnić wszelkie treści zawarte w ekspertyzie.

2/ Udział pomocników może mieć wyłącznie charakter przygotowawczy. Potrzebni pomocnicy powinni być wybierani na podstawie swoich umiejętności. Czynności wykonywane przez pomocników oraz dokonane przez nich ustalenia powinny być starannie kontrolowane, np. przez sprawdzenie wyników, wykonanie dodatkowych zdjęć, pomiarów itp.

Pomocnicy nie są uprawnieni do podpisywania, współpodpisywania lub reprezentowania rzeczoznawcy. Wyciąganie wniosków z ustaleń dokonanych przez pomocników należy wyłącznie do rzeczoznawcy.